

Talousarvioaloite TAA 1/2025 vp

Johannes Yrttiaho vas

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä sähköveron tuottoon datakeskusten verotuen poistosta johtuen (33 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Suomessa konesalit eli datakeskukset ovat vuodesta 2014 nauttineet merkittävää sähköverotukea eli verohelpotusta. Sähkövero on Suomessa porrastettu kahteen veroluokkaan. Yleisen sähköveroluokan I vero on 2,24 senttiä kilowattitunnilta. Alemman veroluokan II vero on 0,05 senttiä kilowattitunnilta. Sähkön veroluokkien välinen ero on valtiontukea. Datakeskukset ovat kuuluneet alemman sähköveroluokan II piiriin, vuodesta 2014 kokonaisteholtaan yli viiden megawatin konesaleille oli mahdollisuus hankkia sähköä alemmalla sähköverolla. Vuonna 2022 alempaan veroluokkaan oikeutettujen konesalien voimaan tulleessa muutoksessa konesalien tehorajaa alennettiin 0,5 megawattiin.

Verohallinnon tietojen perusteella Suomessa vuonna 2024 hankki alemmalla sähköveroluokalla sähköä 15 konesalia. Nämä konesalit hankkivat alemmalla sähköveroluokalla sähköä yhteensä noin 1,3 terawattituntia, mikä vastasi noin 1,6 prosenttia koko Suomen sähkön kulutuksesta vuonna 2024. Näiden konesalien saaman valtiontuen määrä eli I ja II sähköveroluokkien välinen erotus vuonna 2024 oli noin 30 miljoonaa euroa.

Suunnitellut konesalihankkeet lisäävät sähkönkulutusta ja moninkertaistavat verotuen

Työ- ja elinkeinoministeriön tuottamassa energiataseessa konesalien sähkön kulutuksen arvioidaan nousevan noin 3,8 terawattituntiin vuoteen 2030 mennessä. Tämä tarkoittaisi konesalien verotuen nousua noin 83 miljoonaan euroon vuonna 2030. Julkisuudessa on kerrottu useista konesaleihin liittyvistä investointihankkeista, jotka toteutuessaan voivat potentiaalisesti nostaa Suomen sähkön kulutusta merkittävästi enemmän. Elinkeinoelämän keskusliiton vihreän siirtymän investointien dataikkunan mukaan esiselvitys-, suunnittelu- tai rakentamisvaiheessa olisi yhteensä 32 konesalihanketta. Jos uusien hankkeiden sähkötehon tarve olisi yhteensä 2 000 megawattia, tämä tarkoittaisi sähkönkulutuksena 16 terawattituntia, jos oletetaan, että datakeskuksen huipunkäyttöaika olisi 8 000 tuntia. Tämä merkitsisi noin viidenneksen lisäystä nykyiseen Suomen sähkön kokonaiskulutukseen. Voimassa olevan sähköverolainsäädännön perusteella 16 terawattituntin sähkön kulutus tarkoittaisi noin 350 miljoonan euron lisäystä vuotuisessa sähköverotuessa konesaleille. Julkisuudessa on esitetty sähköverotuen vuotuisen määrän voivan nousta jopa 600 miljoonaan euroon vuoteen 2035 mennessä. (mm. HS 2.2.2025)

Verotuelle ei perustetta

Talousarvioaloite TAA 1/2025 vp

Konesalien verotuelle ei ole perusteita. Kasvava kiinnostus konesali-investointeihin Suomeen selittyy suurimmaksi osaksi Suomessa tarjolla olevasta edullisesta ja puhtaasta sähköstä, vakaasta sähköverkosta, puhtaasta vedestä ja viileästä ilmastosta. Hukkalämmön hyödyntämismahdollisuudet kaukolämmön tuotannossa tai muussa toiminnassa tarjoavat konesaleille liiketoimintamahdollisuuksia konesalitoiminnan lisäksi. Konesalien sähköveron osalta Suomessa on ollut Ruotsia ja Norjaa matalampi sähkövero vuodesta 2023 lähtien Ruotsin ja Norjan poistettua verotuet.

Verotuen poisto lisäisi verotuloja

Hallitus on antanut talousarvioesityksen yhteydessä eduskunnalle esityksen sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) muuttamisesta (HE 97/2025 vp). Esitykseen ei — luonnosvaiheesta poiketen — sisälly konesalien sähköverotuen poistoa. Tuen poiston on arvioitu tuottavan 47 miljoonaa lisää sähköverotuloja vuodessa. Kaivosten vastaavan verotuen poisto esitykseen sen sijaan edelleen sisältyy. Sen verotulovaikutus on huomattavasti pienempi kuin konesalien tuen poiston olisi ollut, 11 miljoonaa euroa vuodessa.

Talousarvioesityksessä (HE 99/2025 vp) konesalien verotuen poisto on kirjattuna 1.7.2026 alkaen voimaan tulevaksi. Momentille 11.08.07 Energiaverot on arvioitu 25 miljoonan euron verotulojen kasvu konesaleja ja kaivoksia koskevien muutosten perusteella. On syytä erikseen korostaa, että konesalien osalta veroperustemuutosta ei siis ole eduskunnalle esitetty.

Tässä talousarvioaloitteessa esitetään konesalien verotuen poistoa voimaan 1.1.2026 siten kuin hallituksen esityksen luonnosvaiheessa oli tarkoitus. Tämä muutos tuottaisi arvion mukaan 47 miljoonaa euroa verotuloja vuonna 2026. Yhteensä konesalien ja kaivostoiminnan verotuen poisto tuottaisi siis 58 miljoonaa euroa. Talousarvioaloitteessa esitetään sähköverolain muutosta koskevan luonnoksen mukaisesti 33 miljoonan euron lisäystä momentille 11.08.07 Energiaverot. Veroperusteita esitetään tätä vastaavasti muutettavaksi erillisellä lakialoitteella.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta lisää 33 000 000 euroa momentille 11.08.07 verotuoton lisäystä konesalien (datakeskukset) sähköveroalennuksen poistamisen johdosta.

Helsingissä 3.10.2025

Johannes Yrttiaho vas